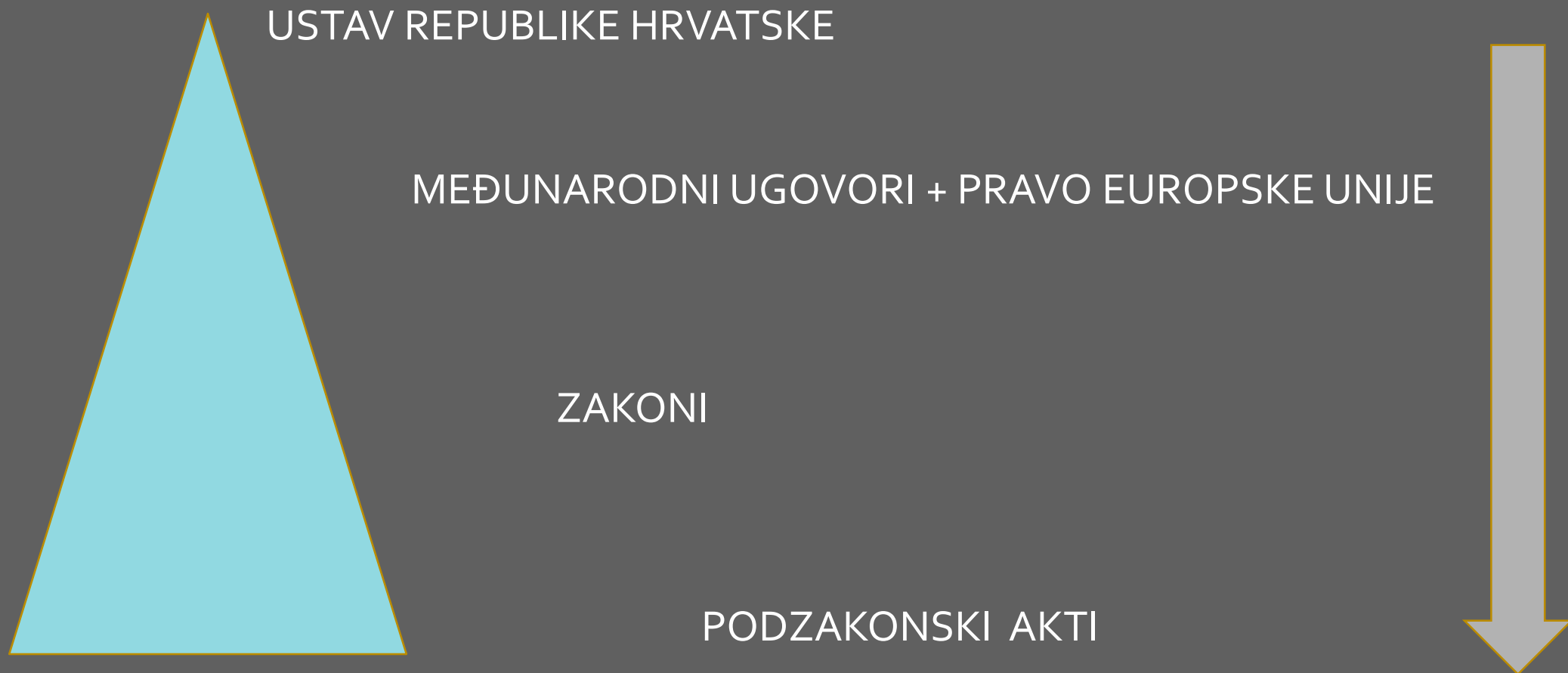

OSNOVE PRAVA ZA GRAĐEVINARE

STRUKTURA PRAVA

Prof. dr. sc. Saša Nikšić (Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu)

HIJERARHIJA PRAVNIH IZVORA

POZITIVNO PRAVO – USTAV, ZAKONI I DRUGI PRAVNI AKTI

- Pravo koje je na snazi.
  - Ustav – Hrvatski sabor odlučuje o donošenju i promjeni Ustava.
  - Zakoni
    - Donosi ih Hrvatski sabor većinom glasova, ako je na sjednici nazočna većina zastupnika (zakonodavac, zakonodavna vlast).
    - IZNIMKE: 2/3 većina svih zastupnika ili većina svih zastupnika.

UREDBE SA ZAKONSKOM SNAGOM

- Hrvatski sabor može, najviše na vrijeme od godinu dana, ovlastiti Vladu Republike Hrvatske da uredbama uređuje pojedina pitanja.
- Uredbe na temelju zakonske ovlasti ne mogu djelovati unatrag.
- Uredbe donesene na temelju zakonske ovlasti prestaju vrijediti istekom roka od godinu dana od dana dobivene ovlasti, ako Hrvatski sabor ne odluči drukčije.

UREDBE KAO PODZAKONSKI AKTI

- Donosi iz izvršna vlast na temelju zakona
- Primjer: Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine
- Vlada Republike Hrvatske

UREDBE EUROPSKE UNIJE

- Primjer: Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća o upravljanju energetsom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća

OBJAVLJIVANJE I STUPANJE NA SNAGU PROPISA

- Predsjednik Republike proglasit će zakone u roku od osam dana od kada su izglasani u Hrvatskom saboru.
- Ako Predsjednik Republike smatra da proglašeni zakon nije u skladu s Ustavom može pokrenuti postupak za ocjenu ustavnosti zakona pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske.
- Prije nego što stupe na snagu zakoni i drugi propisi državnih tijela objavljuju se u "Narodnim novinama", službenom listu Republike Hrvatske.
- Zakon stupa na snagu najranije osmi dan od dana njegove objave, osim ako nije zbog osobito opravdanih razloga zakonom drukčije određeno.

ZABRANA RETROAKTIVNOSTI

POJAM (DEFINICIJA)

- Zakoni i drugi propisi djeluju isključivo na buduće situacije.
- Zakoni i drugi propisi ne smiju djelovati na pravne odnose koji su već nastali.

PRAVILA

- Zakoni i drugi propisi državnih tijela i tijela koja imaju javne ovlasti ne mogu imati povratno djelovanje.
- Iz posebno opravdanih razloga samo pojedine odredbe zakona mogu imati povratno djelovanje.
- Uredbe na temelju zakonske ovlasti ne mogu djelovati unatrag.

TRODIOBA VLASTI U REPUBLICI HRVATSKOJ

ZAKONDAVNA VLAST Hrvatski sabor

- Zastupnike se bira na parlamentarnim izborima
- Većina svih zastupnika daje povjerenje Vladi Republike Hrvatske

IZVRŠNA VLAST Predsjednik Republike Hrvatske i Vlada Republike Hrvatske

- Predsjednika se bira na neposrednim izborima tajnim glasovanjem na vrijeme od pet godina.
- Prvi krug: većina svih birača koji su glasovali
- Drugi krug: između dva kandidata koji su dobili najviše glasova u prvom krugu

SUDBENA VLAST Vrhovni sud Republike Hrvatske

- Visoki trgovački sud RH, Visoki kazneni sud RH, Visoki upravni sud RH, županijski sudovi
- Trgovački sudovi, upravni sudovi, općinski sudovi

- **USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE**

TRODIOBA VLASTI U REPUBLICI HRVATSKOJ

PREDSJEDNIK RH

- Raspisuje izbore za Hrvatski sabor
- Povjerava mandat za sastavljanje Vlade

HRVATSKI SABOR

- Zastupnike se bira na parlamentarnim izborima
- Vlada stupa na dužnost kad joj povjerenje iskaže većina svih zastupnika u Hrvatskom saboru.

VLADA RH

PODJELE PRAVNIH GRANA I DISCIPLINA

- Grupiranje pravnih pravila po srodnim područjima
- Temeljna podjela na:
  1. privatno pravo,
  2. javno pravo.

PRIVATNO I JAVNO PRAVO

Grane privatnog pravo

- Građansko pravo
- Trgovačko pravo
- Pravo trgovačkih društava
- Pravo intelektualnog vlasništva

Grane javnog prava

- Ustavno pravo
- Upravno pravo
- Kazнено pravo
- Prekršajno pravo
- Socijalno pravo

Radno pravo

PRAVNE GRANE I PRAVNI SUSTAV

PRIVATNO PRAVO

- Građansko pravo
- Trgovačko pravo
- Pravo trgovačkih društava
- Pravo intelektualnog vlasništva

JAVNO PRAVO

- Ustavno pravo
- Upravno pravo
- Kazнено pravo
- Socijalno pravo

GRAĐEVINSKO PRAVO

GRAĐEVINSKO PRIVATNO PRAVO

- Ugovor o građenju
- Ugovor o djelu
- Drugi ugovori
- Pravo vlasništva i druga stvarna prava

GRAĐEVINSKO JAVNO PRAVO

- Struke u građevinarstvu
- Sudionici u gradnji
- Lokacijske i građevinske dozvole

PITANJA ZA PONAVLJANJE

1. Koji je najviši pravni izvor u Republici Hrvatskoj?
2. Tko donosi zakone?
3. Tko donosi ustav?
4. Nabrojite grane vlasti?
5. Tko odlučuje o povjerenju Vladi RH?
6. Kako se bira predsjednika RH?